

Sygn. akt I C 278/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Lisowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Judyta Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2022 r. w Piszcu

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko M. P. (1), H. P.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

o r z e k a :

I. Pozbawia wykonalności wobec M. P. (1) tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. Rep. (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarią notarialną w P. K. T., który zaopatrzonej został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 14 października 2013r. w sprawie sygn. akt II Co 5324/13, w części to jest co do kwoty 8 077,42 zł (osiem tysięcy siedemdziesiąt siedem złotych 42/100), stanowiącej część należności z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) II raty ceny sprzedaży .

II. Pozbawia wykonalności wobec M. P. (1) tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. Rep. (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarią notarialną w P. K. T., który zaopatrzonej został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego Sekcji Egzekucyjnej z dnia 26 maja 2014r. w sprawie sygn. akt II Co 1794/13 w całości, to jest do kwoty 16 162,50 zł (szesnaście tysięcy sto sześćdziesiąt dwa złote 42/100), stanowiącej należności z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) I raty ceny sprzedaży.

III. Pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy wobec M. P. (1) w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017r. sygn. akt I C 2014/2013r., zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności przez Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2020r. w sprawie I ACa 701/17 w całości, to jest w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) kwoty 5 617 zł (pięć tysięcy sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu w wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017r. sygn. akt I C 2014/2013r .

IV. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

V. Znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania.

Sygn. akt I C 278/20

UZASADNIENIE

M. K. (1) wytoczyła powództwo przeciwko M. P. (1) oraz H. P. wnosząc ostatecznie o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych w całości:

- aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013 roku Rep A nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w P. K. T., który został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydział Cywilny z dnia 14 października 2013 roku w sprawie sygn. akt II Co 5324/13, z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) i H. P. II raty ceny sprzedaży nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą Kw. Nr (...);

- aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013 roku Rep A nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w P. K. T., który został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydział Cywilny, Sekcja Egzekucyjna z dnia 26 maja 2014 roku w sprawie sygn. akt II Co 1794/14, z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) i H. P. I raty ceny sprzedaży nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą Kw. Nr (...);

- prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017 roku sygn. akt I C 2014/2013, zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności przez Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2020 roku w sprawie I ACa 701/17 w odniesieniu do M. P. (1).

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 5 sierpnia 2013 roku zakupiła od H. i M. P. (1) nieruchomość w P. przy ulicy (...).

Zgodnie z aktem notarialnym powódka była winna pozwanym kwotę 64 650 złotych. Następnie powódka wytoczyła powództwo przeciwko pozwanym o zwrot udzielonych przez nią pożyczek przed Sądem Okręgowym w Białymstoku w sprawie o sygn. akt I C 2014/13. Sąd oddalił powództwo. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie o sygn. akt I ACa 701/17 nadał w dniu 6 lutego 2020 roku klauzulę wykonalności odnośnie kosztów procesu na rzecz M. P. (1) w kwocie 5 617 złotych.

Powódka była winna pozwanym kwotę 70 267 złotych. Jednakże komornik sądowy w dniu 13 marca 2014 roku zabezpieczył na koncie powódki kwotę 14 885 złotych. W dniu 17 marca 2014 roku kwotę w wysokości 6 017,23 złotych wpłacił dla wierzyciela M. P. (1), która pomniejszyła zadłużenie powódki do kwoty 64 249,77 złotych.

Powódka w dniu 10 lutego 2020 roku na podstawie umowy cesji nabyła wierzytelność w kwocie 13 838,60 złotych wraz z należnymi odsetkami.

Następnie powódka w dniu 11 lutego 2020 roku na podstawie umowy cesji nabyła wierzytelność na łączną kwotę 40 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 350 złotych tytułem zwrotu kosztów.

Powódka w dniu 11 lutego 2020 roku wysłała pozwanym listem poleconym oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, które to pozwani odebrali w dniu 12 lutego 2020 roku.

Powódka wskazała, że powództwo przeciwegzekucyjne może również opierać się na stwierdzeniu, że dłużnik M. K. (1) spełniła już swoje świadczenie wobec pozwanych. Jednakże pozwani poprzez złożone pismo do komornika w dniu 18 lutego 2020 roku nie zgodzili się na takie rozliczenie należności.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazali, że podstawą żądań powódki w niniejszej sprawie, jak wynika z doręczonego pozwu, jest zarzut spełnienia świadczenia poprzez potrącenie wierzytelności pozwanych nabytych od D. S. i D. K. posiadanych przeciwko M. P. (1).

Pozwani podkreślili, że nabyte przez powódkę wierzytelności były należnościami wyłącznie od pozwanego M. P. (1) i tylko przeciw niemu Sąd Rejonowy w Piszku i Sąd Okręgowy w Olsztynie nadały klauzulę wykonalności swoim orzeczeniom zasądzającym na rzecz D. K. należności główne, ustawowe odsetki i koszty postępowania. W ocenie pozwanych brak jest podstaw do przyjęcia by pozwana H. P. wyraziła zgodę na zaciągnięcie przez pozwanego M. P. (1) zobowiązań, które stanowiły podstawę zasądzonych na rzecz D. K. roszczeń, stąd też dokonane przez powódkę potrącenie należności M. P. (1) z wierzytelnościami należnymi H. P. i M. P. (1) należy ocenić negatywnie również na gruncie art. 41 § 2 k.r.o.

Nadto pozwani wskazali, że od 2016 roku toczy się przeciwko powódce M. K. (1) i jej mężowi D. K. postępowanie karne, którego przedmiotem jest usiłowanie doporowadzenia M. P. (1), H. P., J. J. i M. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez sfałszowanie umów pożyczki i chęć uniknięcia w ten sposób uregulowania pozostałej do zapłacenia ceny nabycia nieruchomości sprzedanej powódce przez ww. osoby, które tej właśnie należności dochodzą w m.in. postępowaniu egzekucyjnym będącym przedmiotem pozwu w niniejszej sprawie.

Pozwanym przysługują przeciwko powódce roszczenia, z których część stwierdzonych zostało prawomocnymi wyrokami Sądów, zaś część wynika z treści umowy sprzedaży nieruchomości.

W sprawie I C 68/18 Sąd Rejonowy w Piszku zasądził od powódki na rzecz pozwanej H. P. kwotę 5400 złotych tytułem kosztów postępowania za I i II instancję. Powódka winna jest pozwanym również kwotę 27 918,09 złotych tytułem odsetek ustawowych od nieuregulowanej części ceny nabycia nieruchomości sprzedanej przez nich w dniu 5 sierpnia 2013 roku, termin wymagalności upłynął we wrześniu 2013 roku.

W ocenie pozwanych powódka po przegraniu dwóch wspomnianych spraw cywilnych stara się zaspokoić swe zobowiązania wobec pozwanych sabotując toczące się przeciwko niej postępowania egzekucyjne poprzez potrącenie uzyskanych w drodze czynu zabronionego wierzytelności swojego byłego męża wobec pozwanego M. P. (1), nie uwzględniając przy tym, że są to należności wyłącznie M. P. (1), nie zaś obojga małżonków H. i M. P. (1). Powódka nie uwzględniła również wielkości swojego rzeczywistego zadłużenia wobec pozwanych powstałego już po wszczęciu przeciwko powódce postępowania egzekucyjnego.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 5 sierpnia 2013 roku przed notariuszem K. T. prowadzącą Kancelarię Notarialną w P. J. J., M. J., M. P. (1), H. P. sprzedali M. (...) prawo własności nieruchomości gruntowej, położonej w P., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadził księgę wieczystą Kw nr (...).

W paragrafie 5 aktu notarialnego M. K. (1) część ceny sprzedaży w kwocie 64 650 złotych zobowiązała się zapłacić M. i H. małżonkom P. w następujący sposób:

- I rata płatna w kwocie 32 325 złotych do 10 września 2013 roku,

- II rata płatna w kwocie 32 325 złotych do dnia 30 września 2013 roku.

M. K. (1) co do tego obowiązku poddała się rygorowi egzekucji z całego swojego majątku, wprost z tego aktu, w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c.

W akcie notarialnym nie wskazano, aby zapłata powyższej kwoty miała nastąpić na rzecz M. i H. K. solidarnie. Ponadto nie wskazano, iż brak rat w określonych terminach skutkować będzie rozpoczęciem naliczania odsetek.

M. K. (1) wytoczyła powództwo przeciwko M. P. (1) o zapłatę w sprawie I C 2014/13 przed Sadem Okręgowym w Białymstoku.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie sygn. akt I C 2014/13 Sąd Okręgowy w Białymstoku w punkcie I. uchylił w całości nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Białymstoku dnia 2 września 2013 roku w sprawie I Nc 86/13

i powództwo oddalił. W punkcie II zasądził od powódki na rzecz pozwanego M. P. (1) kwotę 5 617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

(okoliczności bezsporne, dowód: kserokopia aktu notarialnego Rep A nr (...) k. 13-16, kserokopia odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku sygn. akt I C 2014/13 k. 17, kserokopia odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku sygn. akt I ACa 701/17 k. 18)

Przeciwko M. K. (1) została wszczęta egzekucja z wniosku M. P. (1), która toczy się pod sygn. akt Km 214/20. Egzekucja toczy się na podstawie tytułu wykonawczego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie I C 2014/13 z dnia 25 maja 2017 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 6 lutego 2020 roku przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie sygn. akt I ACa 701/17.

Przeciwko M. K. (1) została wszczęta egzekucja z wniosku M. P. (1) i H. P. , która prowadzona jest przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pisz W. M. pod sygn. Km 1297/13. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. sporządzony przez notariusza w P. K. T. , który zaopatrzony został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 14 października 2013r. , w sprawie sygn. akt II Co 5324/13 w zakresie obowiązku zapłaty wymagalnej II raty ceny sprzedaży nieruchomości w kwocie 32 325 zł.

W sprawie została wyegzekwowana kwota 5 426,72 złotych na rzecz M. P. (1).

Przeciwko M. K. (1) została wszczęta egzekucja z wniosku M. P. (1) i H. P., która prowadzona jest przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pisz W. M. pod sygn. Km 613/14. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. sporządzony przez notariusza w P. K. T. , który zaopatrzony został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 26 maja 2014r. , w sprawie sygn. akt II Co 1794/14 w zakresie obowiązku zapłaty I raty ceny sprzedaży nieruchomości w kwocie 32 325 zł.

(dowód: zawiadomienie k. 29, zawiadomienie k. 30, wnioski o przeprowadzenie egzekucji k. 1-2, tytuł wykonawczy k. 3-4 znajdujące się w aktach sprawy Km 214/20, wnioski o przeprowadzenie egzekucji wraz z tytułem wykonawczym k. 1-2 znajdujące się w aktach sprawy Km 613/14 Komornika Sądowego W. M., zeznania E. K. k. 298v)

H. P. i M. P. (1) w dniu 27 września 2013 roku zawarli umowę majątkową małżeńską na mocy której ustanowili rozdzielność majątkową.

(dowód: kopia wypisu aktu notarialnego k. 32-32v)

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 14 czerwca 2019 roku w sprawie IX Ca 1266/18 na skutek apelacji D. K. od wyroku Sądu Rejonowego w Pisz z dnia 4 czerwca 2018 roku, sygn. akt 878/17 zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że w punkcie I zasądził od M. P. (1) na rzecz D. K. kwotę 52 000 złotych z odsetkami od kwoty 25 000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 15 listopada 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, od kwoty 27 000 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 lipca 2017 roku do dnia zapłaty. W punkcie II zasądził od pozwanego M. P. (1) na rzecz powoda D. K. kwotę 223,99 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2019 roku w sprawie IX Ca 1441/18 na skutek apelacji M. P. (1) od wyroku Sądu Rejonowego w Pisz w sprawie z dnia 10 sierpnia 2018 roku, sygn. I C 735/17 w punkcie III zasądził od M. P. (1) na rzecz powoda D. K. kwotę 350 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

(dowód: kserokopia odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14.06.2019r. sygn. akt IX Ca 1266/18 k. 19, kserokopia odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 10.04.2019r. sygn. akt IX Ca 1441/18 k. 21)

D. S. wniósł o przeprowadzenie egzekucji przeciwko M. P. (1) między innymi na podstawie prawomocnego wyroku wraz z klauzulą wykonalności Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 czerwca 2019 roku sygn. akt IX Ca 1266/18. Pismem z dnia 7 lutego 2020 roku D. S. wycofał wniosek egzekucyjny.

D. S. wniósł o wszczęcie egzekucji między innymi na podstawie tytułu wykonawczego, prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Piszku z dnia 10 sierpnia 2018 roku w sprawie I C 735/17. Pismem z dnia 5 lutego 2020 roku D. S. wycofał wniosek egzekucyjny.

(dowód: wniosek egzekucyjny, tytuł wykonawczy oraz wycofanie wniosku egzekucyjnego przez D. S. znajdujący się w aktach sprawy Km 3111/19 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku, wniosek egzekucyjny k. 1, tytuł wykonawczy k. 3, wycofanie wniosku egzekucyjnego k. 49 znajdujące się w aktach sprawy Km 688/19 komornika sądowego przy sądzie Rejonowym w Olsztynie M. C.)

W dniu 10 lutego 2020 roku pomiędzy D. K., a M. K. (1) została zawarta umowa cesji wierzytelności, na mocy której D. K. przełał na rzecz M. K. (1) wierzytelność wynikającą z orzeczenia Sądu Okręgowego w Olsztynie IX Wydział Odwoławczy z dnia 14 czerwca 2019 roku, istniejącą do kwoty 13 838,60 złotych.

W dniu 11 lutego 2020 roku pomiędzy D. S., a M. K. (1) została zawarta umowa cesji wierzytelności, na mocy której D. S. przełał na rzecz M. K. (1) wierzytelność wynikającą z orzeczenia Sąd Rejonowego w Piszku I Wydział Cywilny z dnia 10 sierpnia 2018 roku w sprawie o sygn. akt I C 735/17, w kwocie 40 000 złotych z odsetkami od dnia 24 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz wierzytelność wynikającą z orzeczenia Sądu Okręgowego w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 10 kwietnia 2019 roku w sprawie sygn. akt IX Ca 1441/18 w kwocie 350 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

(dowód: umowa cesji wierzytelności k. 20, umowa cesji wierzytelności k. 22, zeznania E. K. k. 298)

Pismem z dnia 11 lutego 2020 roku skierowanym do H. i M. P. (1), M. K. (1) zawiadomiła, że potrąca swoją wymagalną wierzytelność wobec małżonków P. w wysokości 40 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 11 lutego 2020 roku, w wysokości 8 093,15 złotych oraz koszty procesu w wysokości 350 złotych. Łączna kwota do zapłaty na dzień 11 lutego 2020 roku wyniosła 48 443,15 złotych. Jednocześnie M. K. (1) zawiadomiła, że potrąca swoją wymagalną wierzytelność wobec małżonków P. w wysokości 13 838,60 złotych.

Łączna kwota zobowiązań małżonków P. wobec M. K. (1) na dzień 11 lutego 2020 roku wyniosła 62 281,75 złotych.

M. K. (1) wskazała, iż powyższe kwoty potrąciła ze swoim zobowiązaniem wobec M. i H. P. wynikającym z aktu notarialnego Repertorium nr (...) z dnia 5 sierpnia 2013 roku oraz kosztami procesu ze sprawy Sądu Okręgowego w Białymstoku sygn. akt I C 2014/13. Poddała, iż z uwagi na powyższe wierzytelności te podlegają wzajemnemu umorzeniu do wysokości wierzytelności niższej czyli do kwoty 62 281,75 złotych.

Jednocześnie M. K. (1) zobowiązała się do zapłaty pozostałej należności w kwocie 2 558,53 złotych.

Pismem z 18 lutego 2020 roku H. P. nie wyraziła zgody na proponowany przez dłużniczkę sposób rozliczenia dochodzonego przez nią w postępowaniu egzekucyjnym Km 1297/13 zadłużenia M. K. (1). Wskazała, że od 27 września 2013 roku nie pozostaje ze swoim mężem M. P. (1) w ustroju ustawowej wspólności małżeńskiej.

Pismem z dnia 18 lutego 2020 roku M. P. (1) nie wyraził zgody na proponowany przez M. K. (1) sposób rozliczenia.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2020 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piszku (...) w sprawie Km 613/14 oraz w sprawie Km 1297/13 oddalił wniosek M. K. (1) z dnia 11 lutego 2020 roku w przedmiocie zaliczenia wierzytelności na poczet zadłużenia.

Pismem z dnia 19 czerwca 2020 roku M. K. (1) wezwała H. i M. P. (1) do cofnięcia egzekucji prowadzonej przez komornika Sądowego W. M..

(dowód: oświadczenie k. 23, odpowiedź k. 24, odpowiedź k. 25, postanowienie k. 26, 27, kopia pisma k. 33, zeznania E. K. k. 298-298v)

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powódka M. K. (1) domagała się pozbawienia wykonalności w całości aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013 roku Rep A nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w P. K. T., który został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 14 października 2013r. , w sprawie sygn. akt II Co 5324/13 w zakresie obowiązku zapłaty wymagalnej II raty ceny sprzedaży nieruchomości w kwocie 32 325 zł oraz w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 26 maja 2014r. , w sprawie sygn. akt II Co 1794/14 w zakresie obowiązku zapłaty I raty ceny sprzedaży nieruchomości w kwocie 32 325 zł. Ponadto wystąpiła z żądaniem pozbawienia wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017 roku sygn. akt I C 2014/2013, zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności przez Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2020 roku w sprawie I ACa 701/17 w odniesieniu do M. P. (1) w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (4) kosztów procesu w kwocie 5 617 zł.

Powódka podała, że pismem z dnia 11 lutego 2020 roku złożyła pozwanym oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności. Oświadczenie to dotarło do pozwanych, a pozwani nie wyrazili zgody na wspomniany sposób rozliczenia.

Powódka w oświadczeniu zobowiązała się do zapłaty kwoty 2 558,53 złotych wpłacić na rachunek bankowy pozwanych i ta kwota stanowiła różnicę między wzajemnymi wierzytelnościami stron przysługującymi im na mocy tytułu egzekucyjnego.

Powódka wskazała, że na skutek potrącenia doszło do wzajemnego umorzenia wierzytelności obu stron do wysokości wierzytelności niższej. Z tego też wynika, że zobowiązanie powódki wobec pozwanych wygasło.

Zgodnie z treścią przepisu art. 840 k.p.c. dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym nie będącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) jeżeli małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c., wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powództwo przeciwegzekucyjne jest merytorycznym środkiem obrony przeciwko niezgodnej z prawem egzekucji, zarówno co do jej zasadności, jak i dopuszczalności. Dłużnik wnosząc powództwo przeciwegzekucyjne powinien sprecyzować w pozwie o jaki tytuł wykonawczy chodzi oraz w jakim zakresie domaga się pozbawienia czy ograniczenia jego wykonalności. Żądanie dłużnika może dotyczyć jedynie pozbawienia lub ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego, a nie uchylenia klauzuli wykonalności.

Powództwo z przepisu art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i

w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych wymienionych w punktach 1 – 3 przytoczonego powyżej przepisu.

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W związku z powyższym rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m. in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada).

W przedmiotowej sprawie w świetle twierdzeń strony powodowej należało ustalić, czy powódka skutecznie dokonała potrącenia należności przysługującej pozwanym z wierzytelnością należną jej od pozwanych i w konsekwencji tegoż ustalić, czy jej zobowiązanie wobec pozwanych wygasło.

Zgodnie z treścią przepisu art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Dopuszczalność potrącenia uzależniona jest od współistnienia ustawowo określonych przesłanek. Jedną z nich jest wzajemność wierzytelności tj. aby potrącający był równocześnie dłużnikiem oraz wierzycielem swego wierzyciela. Wierzytelności podlegające potrąceniu mogą wynikać z różnych tytułów, jak i tylko jednego. Inną przesłanką potrącenia ustawowego jest również przesłanka zaskarżalności potrącanych wierzytelności. Wymaganie, aby obie wierzytelności były zaskarżalne, czyli nadawały się do dochodzenia przed sądem lub innym organem państwowym, jest uzasadnione egzekucyjną funkcją potrącenia, które umożliwia wierzycielowi przymusową realizację należnego mu świadczenia, choć bez udziału organów wymiaru sprawiedliwości. Dla uznania wierzytelności za zaskarżalną wystarczy sama potencjalna możliwość dochodzenia świadczenia na drodze przymusu prawnego, nie jest natomiast potrzebne wszczęcie stosownego postępowania zmierzającego do dochodzenia wierzytelności.

Niewątpliwie zdarzeniem stanowiącym podstawę do domagania się na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wywołującym skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania jest skorzystanie przez dłużnika z potrącenia (T. Ereciński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom V. Postępowanie egzekucyjne, wyd. V, WK 2016).

W okolicznościach rozpatrywanej sprawy powódka udowodniła istnienie swoich wierzytelności względem pozwanego M. P. (1), a także wykazała, że M. P. (1) posiada wierzytelności względem powódki. Jednocześnie powódka wykazała, że złożyła oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługującej jej względem pozwanych M. i H. P., w taki sposób, że mogli się z nim zapoznać. Okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie pozostawały bezsporne i nie budziły wątpliwości Sądu.

W ocenie Sądu powództwo przeciwegzekucyjne zasługuje na uwzględnienie w części. Sąd uznał, iż powódka wykazała należycie, że przysługiwała jej potrącalna wierzytelność wyłącznie względem pozwanego M. P. (1). Nie wykazała natomiast w żaden sposób, aby przysługiwała jej potrącalna wierzytelność względem pozwanej H. P..

W szczególności bowiem należy wykluczyć, aby po stronie wierzycieli - małżonków P. istniała solidarność, o której mowa w art. 367 § 1 k.c., tzw. solidarność czynna czy solidarność wierzycieli, Solidarność tego rodzaju ma charakter wyjątkowy i jej istnienia się nie domniemywa. Oznacza to, że jej wprowadzenie powinno znajdować odzwierciedlenie w jednoznacznym w tej materii postanowieniu stron relacji zobowiązaniowej, a więc być wyrazem ich konkretnego uzgodnienia. Tego rodzaju postanowienia (zapisu) brak jest w akcie notarialnym Repertorium A Nr (...). Nie można też mówić o solidarności wierzycieli odnośnie tytułu wykonawczego Wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie I C 2014/13. Sąd w wymienionym worku jednoznacznie określił wierzyciela – M. P. (1).

Nie budzi żadnych wątpliwości, że zobowiązanie do zapłaty jako zobowiązanie pieniężne ma ze swej istoty charakter zobowiązania podzielnego (art. 379 § 2 k.c.). To zaś oznacza, że należne w jego ramach świadczenie przypadające wierzycielom dzieli się na tyle samodzielnych, niezależnych części ile jest osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia. Jeżeli brak jest w tym względzie odmiennych postanowień świadczenie ulega podziałowi na równe części (art. 379 § 1 k.c.). Brak solidarności po stronie wierzycieli przy jednoczesnej podzielności świadczenia sprawia, że dłużnik nie może realizować świadczenia należnego wierzycielom wedle swego wyboru w sposób wskazany w art. 367 § 2 k.c. a więc np. wyłącznie do rąk jednego z uprawnionych wierzycieli, ale obowiązany jest spełnić to świadczenie w odpowiednich częściach na rzecz każdego z uprawnionych.

W orzecznictwie sądowym jest ukształtowany pogląd, że w przypadku zawierania przez osoby pozostające w ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej zobowiązań dotyczących składników ich majątku w ramach których uzyskują one uprawnienie do określonych świadczeń pieniężnych - od chwili ustania wspólności majątkowej małżeńskiej tj. przekształcenia się tej wspólności z bezudziałowej we współwłasność w częściach ułamkowych, zatem każdy z małżonków może dochodzić na własną rzecz odpowiedniej części świadczenia (por. SN CSK 258/07; IV CK 12/03 i II CKN 460/98).

W sprawie zaś również bezsporną okolicznością jest, że między małżonkami P. doszło do ustanowienia od dnia 27 września 2013 roku rozdzielnosci majątkowej.

Wobec powyższego M. K. (1) mogła potrącić jedynie wierzytelność przysługującą względem niej wobec pozwanego M. P. (1).

Okoliczności faktyczne w istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kwestiach Sąd ustalił na podstawie danych wynikających z zebranych w sprawie dokumentów, a także dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy egzekucyjnej Km 1297/13, Km 214/20, Km 613/14, Km 688/19 oraz Km 3111/19. Wskazać w tym miejscu trzeba, iż strony w toku sprawy nie kwestionowały wiarygodności oraz prawdziwości danych wynikających z tych dokumentów, a Sąd orzekający nie znalazł innych podstaw, aby tym danym odmówić mocy dowodowej.

Przedłożony przez stronę pozwaną odpis wyroku karnego, a także opinia biegłych sporządzona w sprawie karnej nie miały znaczenia w niniejszej sprawie, dlatego też Sąd nie brał jej pod uwagę w swoich rozważeniach.

Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka D. K. na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. albowiem świadek miał zeznawać na okoliczności, które nie były kwestionowane przez pozwanych.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd pozbawił wykonalności wobec M. P. (1) tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. Rep. A Nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w P. K. T., który zaopatrzonej został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego z dnia 14 października 2013r. w sprawie sygn. akt II Co 5324/13, w części to jest co do kwoty 8 077,42 zł, stanowiącej część należności z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) II raty ceny sprzedaży. Wobec wyegzekwowania części należności Sąd Rejonowy w Piszce pozbawił tytuł wykonawczy II raty w części, co do kwoty 8 077,42 złotych, przyjmując, że wyegzekwowana kwota przypadła M. P. (1).

Sąd pozbawił także wykonalności wobec M. P. (1) tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 5 sierpnia 2013r. Rep. A Nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w P. K. T., który zaopatrzonej został w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydziału Cywilnego Sekcji Egzekucyjnej z dnia 26 maja 2014r. w sprawie sygn. akt II Co 1794/13 w całości, to jest do kwoty 16 162,50 zł, stanowiącej należności z tytułu obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) I raty ceny sprzedaży.

Jednocześnie pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy wobec M. P. (1) w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017r. sygn. akt I C 2014/2013r., zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności przez Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2020r. w sprawie I ACa 701/17 w całości, to jest w zakresie

obowiązku zapłaty na rzecz M. P. (1) kwoty 5 617 zł tytułem kosztów procesu w wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017r. sygn. akt I C 2014/2013r.

Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, a mianowicie w części, w jakiej powódka żądała potrącenia wierzytelności przysługującej jej względem M. P. (1) z wierzytelnością H. P. przysługującą jej względem powódki.

Na marginesie należy wskazać, że podnoszony przez M. P. (1) zarzut potrącenia wobec M. K. (1) nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ wierzytelności, na które powoływał się pozwany nie przysługiwały mu względem powódki, a względem jej małżonka i brata.

Ponadto podkreślenia wymaga, że pozwani niezasadnie obliczali od swojej należności odsetki ustawowe. Należy zauważyć, że ani w akcie notarialnym Rep A nr (...), ani też w Wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 maja 2017 w sprawie sygn. akt I C 2014/13 nie zostały przewidziane odsetki w przypadku opóźnienia bądź zwłoki.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepis art. 100 k.p.c., wobec częściowego uwzględnienia żądania powódki.